

Piotr Stanisław

Studia z Prawa Wyznaniowego 19 (2016): 307-331

OPIEKA DUSZPASTERSKA W SZPITALACH PUBLICZNYCH PAŃSTW UNII EUROPEJSKIEJ – ZARYS PROBLEMATYKI

Streszczenie

Celem artykułu jest omówienie rozwiązań, które w różnych państwach Unii Europejskiej wykorzystywane są dla zagwarantowania pacjentom prawa do korzystania z usług religijnych. W pierwszej części opracowania przedstawiono uzasadnienie obecności zorganizowanej opieki duszpasterskiej w szpitalach. Następnie uwaga została przeniesiona na organizację duszpasterstwa szpitalnego oraz status kapelanów szpitalnych. Na koniec zwrócono uwagę na problemy związane z ochroną negatywnej wolności religijnej pacjentów. Przeprowadzone analizy pozwalają na stwierdzenie, że zapewnienie prawa pacjentów do usług religijnych stanowi dziś uznany europejski standard. Różnią się natomiast szczegółowe gwarancje tego prawa. Zróżnicowanie dotyczy zwłaszcza organizacji duszpasterstwa szpitalnego oraz statusu kapelanów szpitalnych. Stosowane rozwiązania pozostają w zależności od takich czynników, jak wyznaniowa struktura społeczeństwa, ugruntowane tradycje, aplikowany model relacji Państwo – Kościół oraz zróżnicowanie form regulacji sytuacji prawnej związków wyznaniowych. Wśród problemów, które wciąż oczekują na satysfakcjonujące rozwiązania w sporej liczbie państwa członkowskich Unii Europejskiej należy natomiast wymienić kwestię pełnej ochrony praw członków religii mniejszościowych oraz osób bez religijnej afiliacji. Chodzi przy tym o znalezienie takiego modelu, w którym należycie zharmonizowane byłyby prawa wszystkich, bez względu na ich przynależność do mniejszości czy większości.

Słowa kluczowe: duszpasterstwo szpitalne, kapelan szpitalny, posługi duszpasterskie, wolność religijna, wolność sumienia i wyznania, relacje Państwo – Kościół

RELIGIOUS ASSISTANCE IN PUBLIC HOSPITALS IN THE STATES OF THE EUROPEAN UNION – AN OVERVIEW

Summary

The aim of the paper is to provide a general characterization of the solutions used in the states of the European Union to guarantee free access to religious assistance in public hospitals. The first part presents the justification for such assistance. The organization of hospital chaplaincy

and the status of hospital chaplains are discussed respectively in part 2 and 3. The paper concludes with a discussion of the problems connected with the need to protect the negative religious freedom of patients.

The analysis leads to a conclusion that ensuring the right of every patient to religious assistance constitutes a recognized European standard, independently of the adopted model of state-church relations. However, the detailed guarantees of this right differ from state to state. The diversification characterizes both the organization of hospital chaplaincy and the status of chaplains. The relevant solutions are dependent on such circumstances as the religious structure of the society, established traditions, applied model of state-church relations and diversification of forms of regulating the legal situation of religious organizations. Among the problems which still need to be solved in a satisfactory way in a considerable number of European states one can mention the question of full protection of rights of religious minorities and persons without religious affiliation. However, the prospective guarantees of such protection should be fairly balanced with protecting the rights of believers belonging to sociologically dominant religions.

Key words: hospital chaplaincy, hospital chaplain, religious assistance, religious freedom, freedom of conscience and religion, State-Church relations